

Uznesenie

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **I. K. K.**, bývajúceho v B., zastúpeného JUDr. J. M., advokátkou v B., proti žalovanému **O.**, so sídlom v B., o **priznanie nemajetkovej ujmy**, vedenej na Okresnom súde Bardejov pod sp.zn. 2 C 39/2006, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 19. júna 2008, sp.zn. 9 Co 40/2008, a uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 25. novembra 2009, sp.zn. 12 Co 74/2009, takto

rozhodol:

Dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 19. júna 2008, sp.zn. 9 Co 40/2008, **odmieta**.

Dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 25. novembra 2009, sp.zn. 12 Co 74/2009, **odmieta**.

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania **nepriznáva**.

Odôvodnenie

Okresný súd Bardejov uznesením z 15. apríla 2008, č.k. 2 C 39/2006-92 prerušil konanie vedené na tomto súde pod sp.zn. 2 C 39/2006, a to do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bardejov pod sp.zn. 1 C 238/2001. Vychádzal pritom zo zistenia, že v konaní pod sp.zn. 1 C 238/2001 sa rieši otázka oprávnenosti žalobcovho nároku voči žalovanému na prevod 2 a 1/2 izbového bytu č. X, nachádzajúceho sa v B., do jeho vlastníctva. Táto otázka priamo súvisí s konaním vedeným pod sp.zn. 2 C 39/2006, v ktorom sa žalobca domáha voči žalovanému priznania jednorazovej satisfakcie v podobe

nemajetkovej ujmy 300 000,-- Sk za odopieranie vlastníckeho práva k uvedenému bytu po dobu viac ako 13 rokov. Vyriešenie otázky, ktorá je predmetom konania sp.zn. 1 C 238/2001 bude mať význam aj pre rozhodnutie v tomto konaní. Súd dospel k záveru, že ako prvá by sa mala vyriešiť otázka nároku žalobcu na prevod bytu do jeho vlastníctva, a teda aj povinnosti žalovaného predmetný byt do žalobcovho vlastníctva previesť.

Krajský súd v Prešove uznesením z 19. júna 2008, sp.zn. 9 Co 40/2008, na odvolanie žalobcu uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Dospel k záveru, že skutočnosť, či žalovaný svojím konaním (resp. nekonaním) porušil svoje povinnosti, ktoré mali mať za následok vznik nemajetkovej ujmy na strane žalobcu, je rozhodujúce pre posúdenie dôvodnosti podanej žaloby na náhradu nemajetkovej ujmy, čo je predmetom iného súdneho konania (vedeného na Okresnom súde Bardejov pod sp.zn. 1 C 238/2001).

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. Žiadal napadnuté rozhodnutie zrušiť. Namietal jeho zmätočnosť a nezákonnosť, pretože neexistoval dôvod, pre ktorý súd mohol viazať konanie sp.zn. 2 C 39/2006 na konanie 1 C 238/2001, keďže tomuto súdnemu konaniu predchádzalo vo veci samej iné konanie o transformačné nároky voči tomu istému odporcovi vrátane prevodu predmetného bytu do vlastníctva žalovaného. Súd sa teda dopustil hrubého porušenia procesných pravidiel pre litispendenciu, čo zakladá dovolací dôvod podľa § 237 O.s.p. na zrušenie nielen rozhodnutia odvolacieho súdu, ale aj súdu prvého stupňa.

Okresný súd Bardejov uznesením z 3. februára 2010, č.k. 2 C 39/2006-122, žalobcovi ustanovil zástupkyňu z radov advokátov JUDr. J. M. na zastupovanie v dovolacom konaní (voči uzneseniu Krajského súdu v Prešove, sp.zn. 9 Co 40/2008).

Doplneným dovolaním žalobca žiadal zrušiť napadnuté uznesenie Krajského súdu v Prešove, sp.zn. 9 Co 40/2008, v spojení s uznesením Okresného súdu Bardejov, č.k. 2 C 39/2006-92, v celom rozsahu a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie prejednanie a rozhodnutie. Poukázal na to, že vo veci je daná prekážka začatého konania a nie je daný dôvod, aby uplatnenie si nemajetkovej ujmy bolo viazané na konanie vedené na Okresnom súde Bardejov pod sp.zn. 1 C 238/2001. Tomuto konaniu predchádzalo aj konanie sp.zn. 4 C 212/2001, ktoré ešte nie je právoplatne rozhodnuté. Po týchto dvoch konaniach

nasledovali ďalšie nemenej významné konania, a to konanie sp.zn. 3 C 229/2003 a konanie sp.zn. 3 C 11/2003, ktoré mu predchádzalo, o ktorých do dnešného dňa nebolo právoplatne rozhodnuté.

Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení k dovolaniu navrhol zamietnuť.

Okresný súd Bardejov uznesením z 24. augusta 2009, č.k. 2 C 39/2006-110 zrušil uznesenie Okresného súdu Bardejov z 2. júna 2009, č.k. 2 C 39/2006-106 vydané vyšším súdnym úradníkom, ktorým bol žalobcovi ustanovený zástupca z radov advokátov JUDr. J. J., advokát v B., na zastupovanie v dovolacom konaní (dovolanie žalobcu voči uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 19. júna 2008, sp.zn. 9 Co 40/2008), a to na základe odvolania podaného advokátom. Súd po preskúmaní dôvodov podaného odvolania a po preskúmaní konania, ktoré mu predchádzalo dospel k záveru, že odvolanie ustanoveného advokáta je dôvodné a je potrebné odvolaniu v celom rozsahu vyhovieť. Po právoplatnosti tohto uznesenia bude žalobcovi ustanovený iný zástupca z radov advokátov.

Krajský súd v Prešove uznesením z 25. novembra 2009, sp.zn. 12 Co 74/2009, na odvolanie žalobcu uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Stotožnil sa s názorom súdu prvého stupňa. Dospel k záveru, že s ohľadom na predchádzajúce súdne konania, v ktorých JUDr. J. J. zastupoval žalobcu, je nesporné, že už došlo k narušeniu dôvery medzi zastupujúcim advokátom a zastúpeným - žalobcom, čo pripúšťa aj sám žalobca v podanom odvolaní. Nie je teda možné od advokáta spravodlivo požadovať, aby zastupoval žalobcu, ak u advokáta je presvedčenie o tom, že nemôže veriť zastúpenému, a sú tu vzájomné výhrady takého charakteru, ktoré nasvedčujú o určitej averzii jednej osoby k druhej, pričom pre úspech v spore je potrebná jednoznačná vzájomná dôvera. Pokiaľ takáto dôvera medzi advokátom a zastúpeným nie je, nemožno spravodlivo požadovať od advokáta, aby žalobcu zastupoval.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu v spojení z uznesením súdu prvého stupňa podal dovolanie žalobca. Žiadal napadnuté uznesenia zrušiť. Namietal nesprávne právne posúdenie veci spočívajúce v nesprávnom použití § 22 zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii (Zákon o advokácii), ktorý na vec vôbec nie je aplikovateľný. Medzi žalobcom a ustanoveným advokátom JUDr. J. J. neexistoval zmluvný vzťah, advokát bol ustanovený súdom. Ak preto odvolací súd poukazuje na § 21 Zákona o advokácii, vôbec neboli naplnené

zákonné podmienky, respektíve ich súd konkrétne nepomenoval, hoci tak urobiť mal. Pokiaľ k ustanoveniu zástupcu z radov advokátov dôjde v zmysle § 30 O.s.p. priamo súdom, nie je takýto advokát oprávnený odmietnuť poskytovanie právnych služieb klientovi, ktorému je súdom určený. Z tohto dôvodu sú napadnuté uznesenia oboch súdov nezákonné, smerujú k odopretiu spravodlivosti a porušujú ústavné práva žalobcu, ako i práva mu vyplývajúce z Dohovoru.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10 a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 19. júna 2008, sp.zn. 9 Co 40/2008, podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), riadne zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.), skúmal najskôr bez nariadenia dovolacieho pojednávania, či tento opravný prostriedok smeruje proti uzneseniu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.). Dospel k záveru, že smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému nie je takýto opravný prostriedok prípustný.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V predmetnej veci dovolanie žalobcu smeruje voči uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdené. Dovolaním možno napadnúť uznesenie odvolacieho súdu, ak odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.), alebo odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev [§ 109 ods. 1 písm. c)] na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c) (§ 239 ods. 1 písm. b/ O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Keďže napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nevykazuje znaky ani jedného z uvedených rozhodnutí, je nepochybné, že prípustnosť dovolania z ustanovenia § 239 O.s.p. nemožno vyvodiť.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., v zmysle ktorého je dovolací súd povinný vždy skúmať, či konanie pred odvolacím, resp. aj prvostupňovým súdom nie je postihnuté vadou uvedenou v § 237 O.s.p., skúmal Najvyšší súd Slovenskej republiky, či nie je daná prípustnosť dovolania v zmysle tohto zákonného ustanovenia. Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v § 237 O.s.p. (rozhodlo sa vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát). Dovolací súd však existenciu niektorej z vyššie uvedených väd v konaní nezistil.

Vzhľadom na uvedené možno uzavrieť, že v danej veci prípustnosť dovolania žalobcu proti napadnutému uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 19. júna 2008, sp.zn. 9 Co 40/2008, nemožno vyvodiť ani z ustanovenia § 239 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 O.s.p. Z uvedeného dôvodu Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) O.s.p. ako neprípustné odmietol. Vzhľadom na právnu úpravu dovolacieho konania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10 a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 25. novembra 2009, sp.zn. 12 Co 74/2009, podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr bez nariadenia dovolacieho pojednávania, či tento opravný prostriedok smeruje proti uzneseniu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.). Dospel k záveru, že smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému nie je takýto opravný prostriedok prípustný.

Dovolateľ síce nie je v konaní o dovolaní proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove, sp.zn. 12 Co 74/2009, zastúpený advokátom a ani sám nemá právnické vzdelanie (§ 241 ods. 1 O.s.p.), povaha rozhodnutia, proti ktorému dovolanie smeruje však vylučuje, aby v posudzovanej veci bolo možné nedostatok podmienky povinného zastúpenia považovať za prekážku, ktorá by bránila vydaniu rozhodnutia, ktorým sa dovolacie konanie končí. Za situácie, kedy je predmetom konania preskúvanie rozhodnutia, ktorým bolo zrušené ustanovenie zástupcu žalobcu z radov advokátov, by trvanie na podmienke povinného zastúpenia viedlo k popretiu vlastného cieľa, ktorý účastník podaním žiadosti sledoval, ako aj k popretiu zmyslu dovolacieho konania, v ktorom má byť záver o zrušení zastúpenia podľa § 30 ods. 1 O.s.p. preskúvaný.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V predmetnej veci dovolanie žalobcu smeruje voči uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo uznesenie súdu prvého stupňa potvrdené. Dovolaním možno napadnúť uznesenie odvolacieho súdu, ak odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.), alebo odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností [§ 109 ods. 1 písm. c)] na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c) (§ 239 ods. 1 písm. b/ O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Keďže napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nevykazuje znaky ani jedného z uvedených rozhodnutí, je nepochybné, že prípustnosť dovolania z ustanovenia § 239 O.s.p. nemožno vyvodiť.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., v zmysle ktorého je dovolací súd povinný vždy skúmať, či konanie pred odvolacím, resp. aj prvostupňovým súdom nie je postihnuté vadou uvedenou v § 237 O.s.p., skúmal Najvyšší súd Slovenskej republiky, či nie je daná prípustnosť dovolania v zmysle tohto zákonného ustanovenia. Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v § 237 O.s.p. (rozhodlo sa vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát). Dovolací súd však existenciu niektorej z vyššie uvedených väd v konaní nezistil.

Vzhľadom na uvedené možno uzavrieť, že v danej veci prípustnosť dovolania žalobcu proti napadnutému uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 25. novembra 2009, sp.zn. 12 Co 74/2009, nemožno vyvodit' ani z ustanovenia § 239 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 O.s.p. Z uvedeného dôvodu Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) O.s.p. ako neprípustné odmietol. Vzhľadom na právnu úpravu dovolacieho konania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože si žiadne neuplatnil (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.).

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 29. apríla 2010

JUDr. Martin Vladi k, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Adriána Borovská